

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE GÓROWSKIM
I PÓŁROCZE 2014 ROKU**

**OPRACOWANY PRZEZ
POWIATOWY URZĄD PRACY W GÓRZE**

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym, oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkookresowych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Podstawą analizy struktury zawodowej bezrobotnych i ofert pracy jest Klasyfikacja Zawodów i Specjalności, wprowadzona do powszechnego stosowania z dniem 1 lipca 2010r. Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w *sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania* (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

W rozporządzeniu tym **zawód** został zdefiniowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikacja obejmuje 10 grup wielkich, 43 grupy duże (wewnętrzny podział grup wielkich), 132 grupy średnie (wewnętrzny podział grup dużych) i 444 grupy elementarne (wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują 2.360 zawodów i specjalności.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych prowadzony jest w oparciu o ujednolicone dla całego kraju *Zalecenia metodyczne* opracowane przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki i Pacy,

a podstawowym źródłem informacji niniejszego opracowania są Raporty i wskaźniki wygenerowane na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach.

Zmiany w charakterze pracy mają decydujący wpływ na strukturę zawodów. W związku z tym zaistniała potrzeba przeprowadzania monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych.

Głównym celem tego badania jest stworzenie rankingu zawodów nadwyżkowych i deficytowych, które pozwalają na systematyczne śledzenie zjawisk zachodzących na rynku pracy.

Równie ważnym celem niniejszego opracowania jest przedstawienie głównych parametrów, które charakteryzują rynek pracy miasta i gminy Góra.

Dane dotyczące bezrobocia (stopa bezrobocia, bezrobocie według zawodów) oraz ofert pracy według zawodów (grup zawodów) mogą posłużyć jako źródło informacji między innymi do:

- określenia kierunków szkoleń dla osób bezrobotnych,
- planowania działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego,
- podnoszenia jakości pośrednictwa pracy,
- opracowania strategii rozwoju miasta, gminy, powiatu,
- merytorycznego uzasadnienia realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach/specjalnościach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy. Bada także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników oraz określa kierunki zmian w odniesieniu do zawodów wywierających największy wpływ na rynek pracy. Zawody deficytowe i nadwyżkowe zostały wyznaczone w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów.

Poniższa analiza opracowana została na podstawie danych statystycznych zgromadzonych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Górze dotyczących osób

bezrobotnych, zgłoszonych ofert pracy według dużych grup zawodów oraz wyróżnika zawodów i specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Statystyka osób bezrobotnych poprzednio pracujących jest sporządzana według zawodu, w jakim poszukują pracy bezrobotni i do wykonywania którego mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem bądź odpowiednim stażem pracy w danym zawodzie (udokumentowana ciągłość pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie).

ROZDZIAŁ I

ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

Poziom i struktura bezrobocia

Na koniec I półrocza 2014 roku zarejestrowanych było 2.899 osób bezrobotnych, w tym 1.510 kobiet (co stanowiło 52,1% ogółu bezrobotnych). Na dzień 30.06.2013r stopa bezrobocia osiągnęła poziom 26,5%, natomiast na dzień 30.06.2014r. – 24,8%, co oznacza, że zanotowano spadek liczby bezrobotnych o 311 osób.

Bezrobotni zamieszkali na wsi stanowili 61,7% ogółu (1.789 osób). Wynika to z faktu, iż w Powiecie Górowskim dominuje sektor rolniczy.

W I półroczu 2014r. prawo do zasiłku posiadało 414 osób bezrobotnych tj. 14,3% ogółu bezrobotnych. W analogicznym okresie 2013r. prawo do zasiłku przysługiwało 559 osobom bezrobotnym tj. 16,6% ogółu bezrobotnych. Udział zasiłkobiorców w strukturze bezrobotnych nieznacznie wzrósł, jednakże w dalszym ciągu dominują osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku.

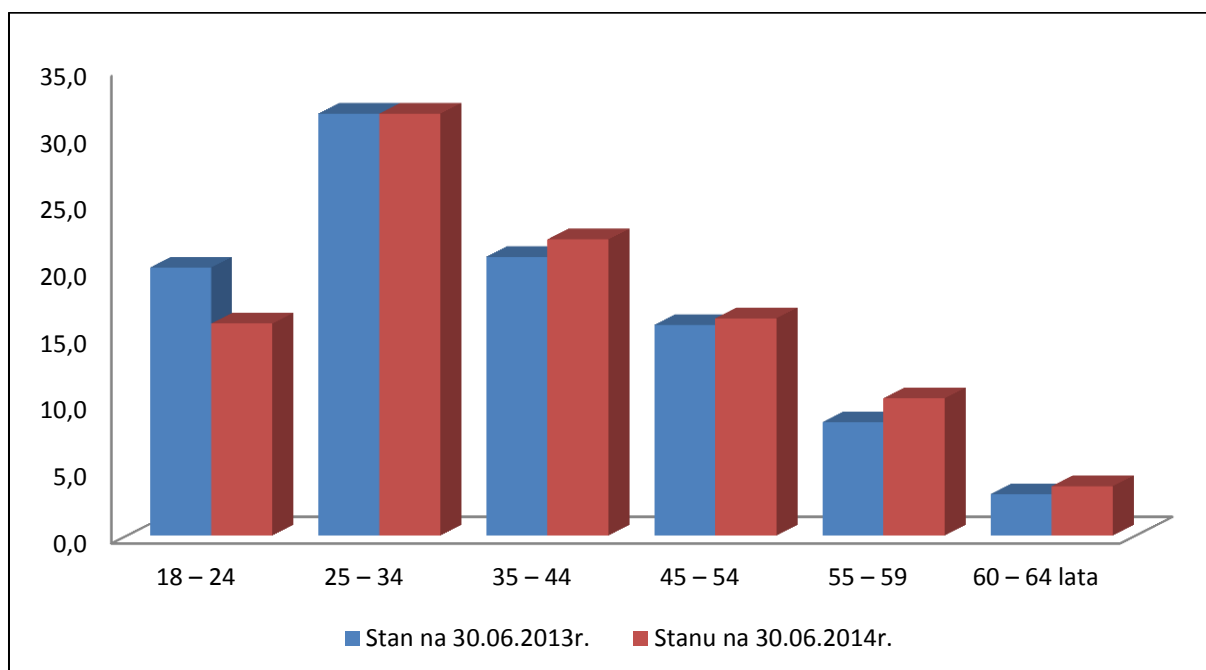
Bezrobotni według wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy

W populacji bezrobotnych występuje wysoki odsetek ludzi młodych, o niskim poziomie wykształcenia, nie posiadających doświadczenia zawodowego oraz długotrwale pozostających bez pracy.

Na koniec I półrocza 2014 roku zarejestrowanych było 461 osób w wieku 18-24 lata, tj. 15,9% ogółu. Najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni w wieku 25 - 34 lata (916 osób), a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 31,6%. Łącznie osoby młode w wieku 18-34 lata stanowiły 47,5% ogółu bezrobotnych (1.377 osób). Osoby w wieku 35 – 44 stanowiły kolejną grupę bezrobotnych – 645 osób tj. 22,2% ogółu bezrobotnych, kolejną grupę stanowiły osoby w wieku 45 – 54 – 472 osoby – 16,3% ogółu bezrobotnych, 298 osób

było zarejestrowanych w wieku 55 – 59 tj. 10.3%, ostatnią grupą stanowiły osoby w wieku 60 – 64 lat – 107 osób – 3,7% ogółu bezrobotnych.

**Procentowy udział bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych
czerwiec 2013r. – czerwiec 2014r.**

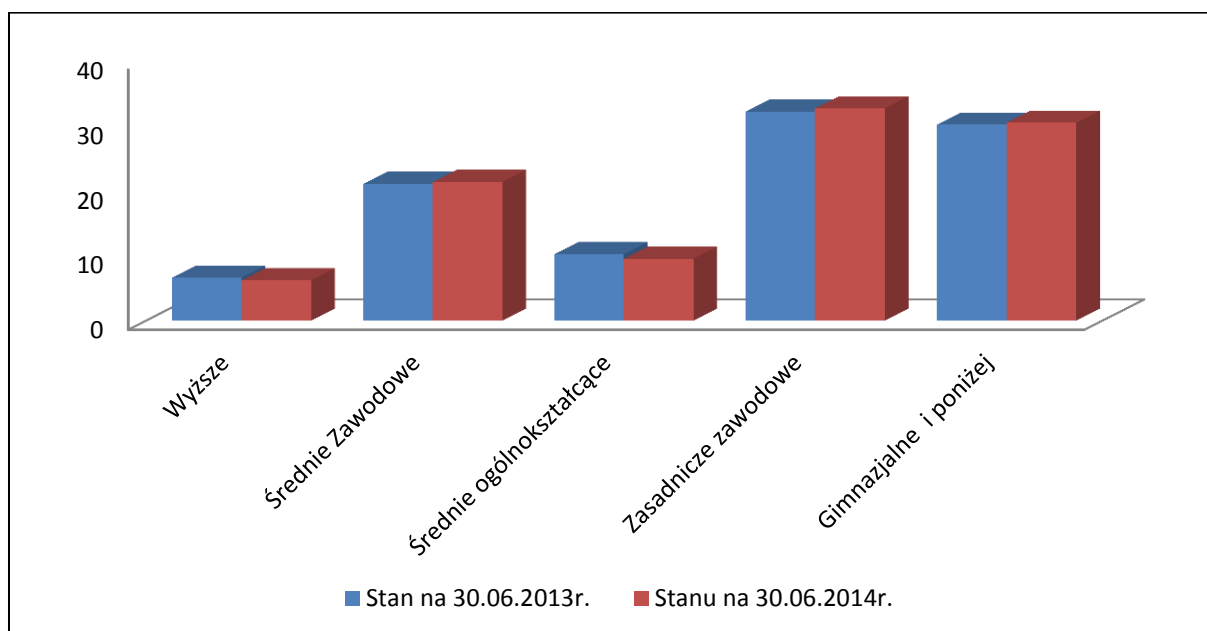
Problem bezrobocia wśród ludzi młodych jest sprawą tym istotniejszą, że osoby te w zdecydowanej większości nie posiadają prawa do zasiłku. Dla wielu osób młodych długotrwały problem ze znalezieniem zatrudnienia może zaważyć na przebiegu całej ich kariery zawodowej. Osoby młode, mimo faktu posiadania kwalifikacji, nie posiadają doświadczenia wymaganego przez pracodawców, a dodatkowo nie podejmując pracy zaraz po ukończeniu szkoły, tracą również częściowo zdobytą wiedzę teoretyczną. Dlatego bardzo ważna jest pomoc Urzędu Pracy skierowana do tej właśnie grupy osób.

Oferta Urzędu Pracy kierowana do grupy osób w wieku poniżej 25 lat nie jest zbyt atrakcyjna i bogata i w głównej mierze sprowadza się do organizowania staży zawodowych oraz przyznawania stypendiów na okres kontynuowania

nauki. Efektywność staży jak wiemy bywa różna, tak jak różne są motywacje firm przyjmujących stażystów.

Najwięcej bezrobotnych posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe – 881 osób (30,4%) oraz zasadnicze zawodowe – 945 osób (32,6%). Łącznie te dwie grupy stanowiły 63,0% ogółu. Obserwuje się spadek liczby osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem. W I półroczu 2013 roku liczba zarejestrowanych osób z tymże poziomem wykształcenia wyniosła 210, natomiast na koniec czerwca 2014r. – 180 osób. Procentowy udział osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym w I półroczu 2013r. (6,6%) był wyższy w stosunku do I półrocza 2014r. (6,2%). Duża grupa osób bezrobotnych posiadała również wykształcenie policealne i średnie zawodowe: 617 osób tj. 21,3% ogółu; 276 osób posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące tj. 9,5%

**Procentowy udział bezrobotnych według poziomu wykształcenia
czerwiec 2013r. – czerwiec 2014r.**

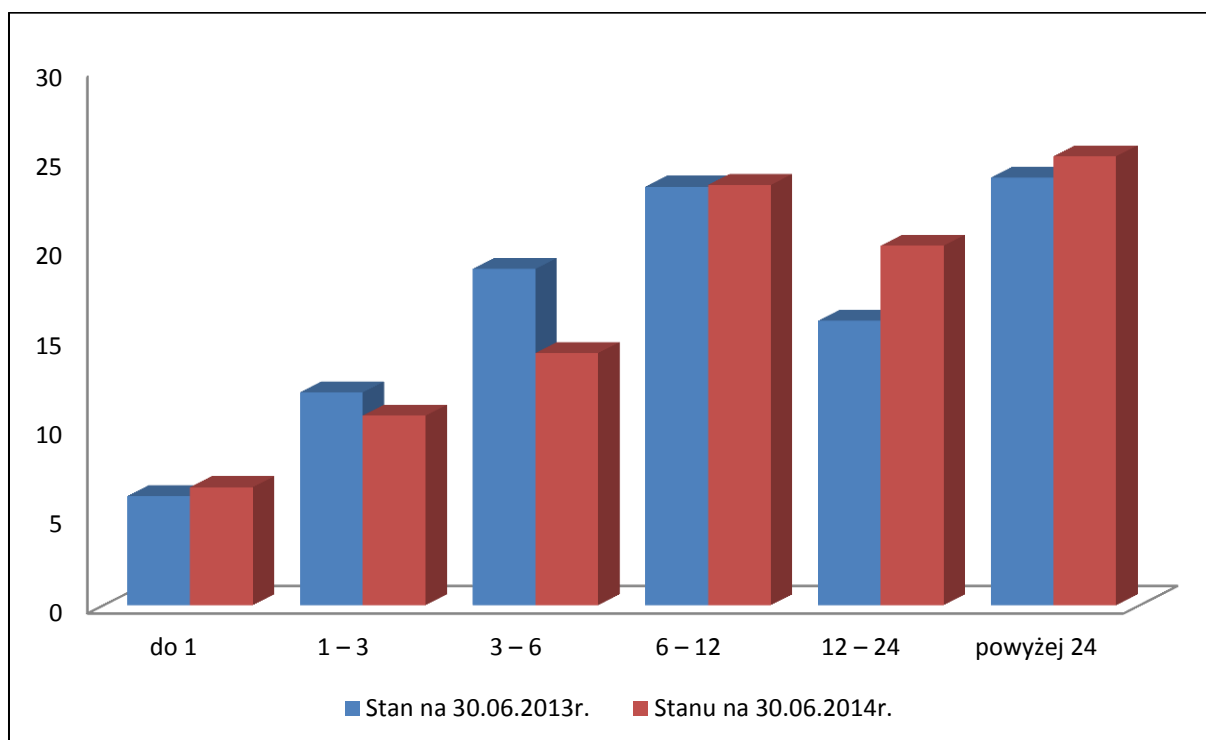

Na koniec czerwca 2014 roku 1.310 osób (45,2%) pozostaje w ewidencji PUP w Górze ponad 12 miesięcy. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego wzrost o 5,4% (33 osoby).

**Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy
czerwiec 2013r.- czerwiec 2014r.**

Czas pozostawanie bez pracy w miesiącach	Liczba bezrobotnych na dzień 30.06.2013r.	Udział % do ogółu zarejestrowanych według stanu na 30.06.2013r.	Liczba bezrobotnych na dzień 30.06.2014r.	Udział % do ogółu zarejestrowanych według stanu na 30.06.2014r.
1.	2.	3.	4.	5.
do 1	194	6,1	193	6,6
1 – 3	383	11,9	308	10,6
3 – 6	604	18,8	408	14,1
6 – 12	752	23,4	680	23,5
12 – 24	510	15,9	583	20,1
powyżej 24	767	23,9	727	25,1
OGÓŁEM	3210	100,0	2899	100,0

**Procentowy udział bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy
czerwiec 2013r. – czerwiec 2014r.**

Bezrobotni poprzednio pracujący według Polskiej Klasyfikacji Działalności

Na koniec czerwca 2014 roku liczba bezrobotnych w PUP w Górze, którzy pracowali przed zarejestrowaniem się w urzędzie pracy wyniosła 2.429 osób. Poprzednio pracujący stanowili 83,2% ogółu bezrobotnych.

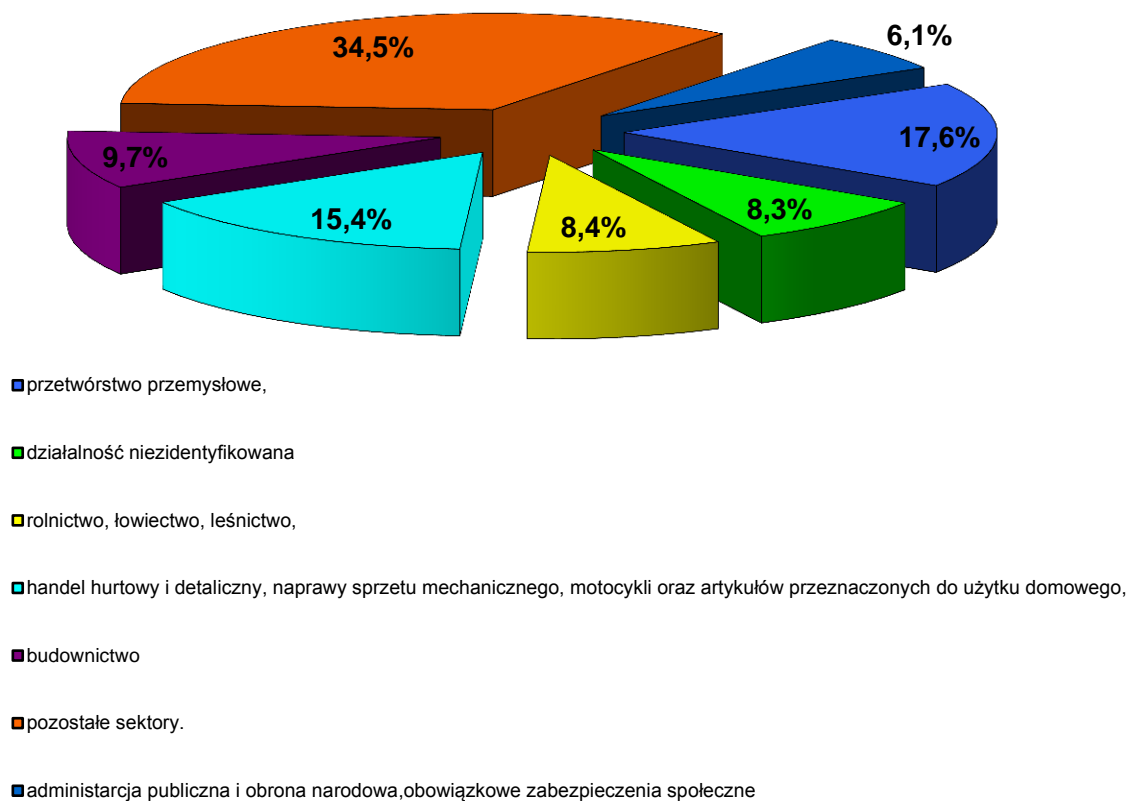
Wśród bezrobotnych poprzednio pracujących najwięcej osób pracowało w:

1. przetwórstwie przemysłowym - 589 osób (18,3%),
2. handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów przeznaczonych do użytku osobistego i domowego - 492 osoby (15,3%),
3. rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo – 273 osoby (8,5%)
4. budownictwo – 308 osób (9,6%)
5. administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 171 osób (5,3%)
6. działalność niezidentyfikowana – 237 osób (7,4%)

W ewidencji osób bezrobotnych nie zanotowano natomiast osób, których ostatnim miejscem pracy była branża: organizacje i zespoły eksterytorialne oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.

Powyższe dane statystyczne obrazuje wykres nr 1.

Wykres nr 1. Bezrobotni poprzednio pracujący wg. Polskiej Klasyfikacji Działalności

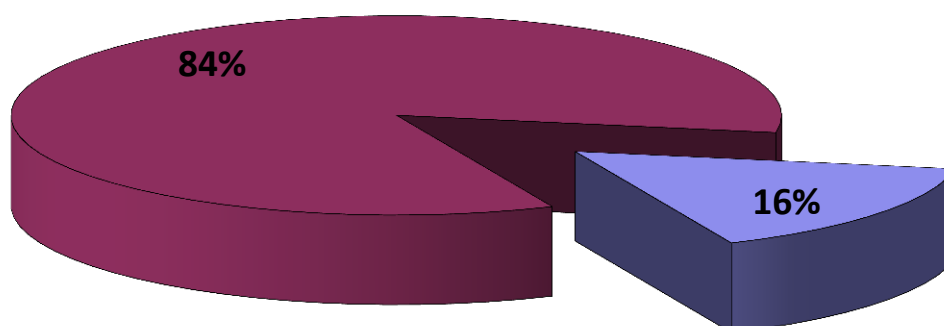

Struktura bezrobotnych według wyróżnika zawód / specjalność

W populacji bezrobotnych większość stanowią osoby posiadające zawód. Wśród 2.899 zarejestrowanych na koniec czerwca 2014 roku w PUP w Górze pozostawało:

- 2.446 bezrobotnych posiadających zawód, tj. 84,4%,
- 453 bezrobotnych bez zawodu (osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz średnim ogólnokształcącym), tj. 15,6%.

Bezrobotni w powiecie górowskim w I półroczu 2014r.

■ bezrobotni bez zawodu

■ bezrobotni posiadający zawód

Liczbę i strukturę bezrobotnych zarejestrowanych według wyróżnika zawód i specjalność przedstawia umieszczona poniżej tabela nr 1.

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów w Powiecie Górowskim

Kod zawodu	Zawód	Stan na koniec I półrocza 2013 roku		Stan na koniec I półrocza 2014 roku	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
000000	Bez zawodu	544	328	453	271
522301	Sprzedawca	331	311	306	289
722204	Ślusarz	153	21	139	19
753105	Krawiec	72	71	78	77
331403	Technik ekonomista	97	88	87	79

512001	Kucharz	59	52	55	48
311504	Technik mechanik	51	2	45	2
711202	Murarz	92	0	89	0
723105	Mechanik samochodów osobowych	43	0	40	0
314207	Technik rolnik	30	17	31	16
911207	Sprzątaczką biurową	25	25	25	25
522305	Technik handlowiec	50	48	42	37
931301	Robotnik budowlany	47	0	40	0
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	44	27	50	31
	Bezrobotni ogółem		3.210		2.899

Źródło: opracowania własne

Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Górze odzwierciedla zmiany zachodzące na rynku pracy. Analiza danych zawartych w tabeli nr 1 obrazuje zmiany zachodzące w strukturze dominujących zawodów pod względem liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych.

W strukturze zawodów generujących bezrobocie w I półroczu 2014 roku, pierwszą pozycję w rankingu zajmują osoby bez zawodu; natomiast drugą sprzedawcy czyli dokładnie tak samo jak w I półroczu 2013 roku.

Zmalała liczba bezrobotnych zarejestrowanych w zawodzie technik ekonomista. Według stanu na 30.06.2013 roku zarejestrowanych w tym zawodzie było 97 osób, natomiast na koniec czerwca 2014 roku ich liczba zmalała do 87, nieznacznie zmalała również liczba osób zarejestrowanych w zawodzie:

- sprzedawca: z 331 osób według stanu na koniec czerwca 2013r. do 306 osób na koniec czerwca 2014r.
- ślusarz: z 153 osób na koniec czerwca 2013r. do 139 osób według stanu na koniec czerwca 2014r.

- kucharz: z 59 osób według stanu na koniec czerwca 2013r. do 55 osób według stanu na koniec czerwca 2014r.
- technik mechanik: z 51 osób na koniec czerwca 2013r. do 45 osób na koniec czerwca 2014r.
- technik handlowiec: z 50 osób na koniec czerwca 2013r. do 42 osób na koniec czerwca 2014r.
- robotnik budowlany: z 47 osób na koniec czerwca 2013r. do 40 osób na koniec czerwca 2014r.

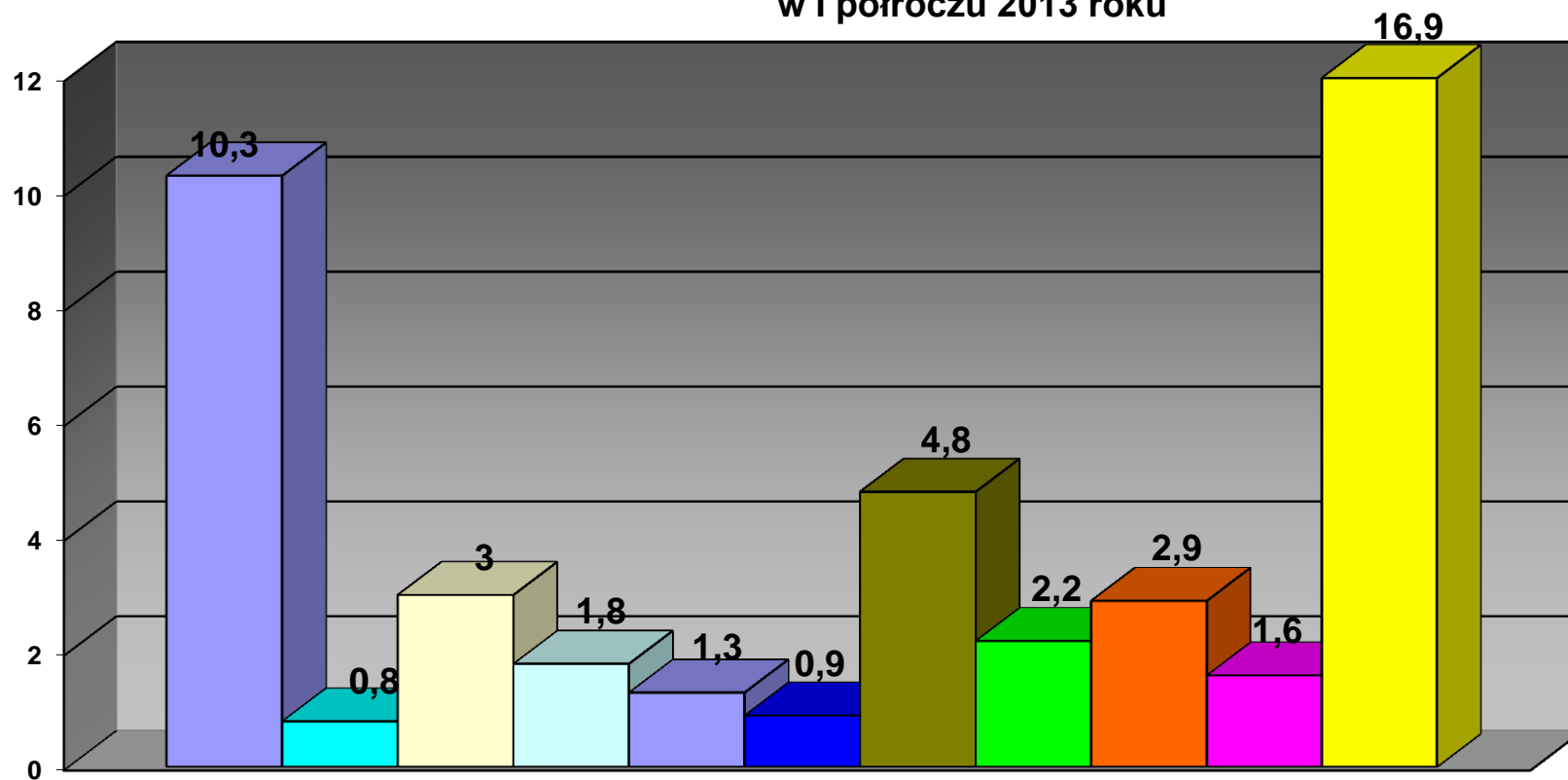
Natomiast wzrosła liczba osób w zawodzie:

- krawiec: z 72 osób na koniec I półrocza 2013r. do 78 osób na koniec I półrocza 2014r. oraz
- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym: z 44 osób według stanu na koniec czerwca 2013 roku do 50 osób na koniec czerwca 2014r.

Zmalała również liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w grupie osób bez zawodu: z 544 osób według stanu na koniec czerwca 2013r. do 453 osób w czerwcu 2014r., należy pamiętać, iż w grupie tej oprócz osób z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym znajdują się również osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

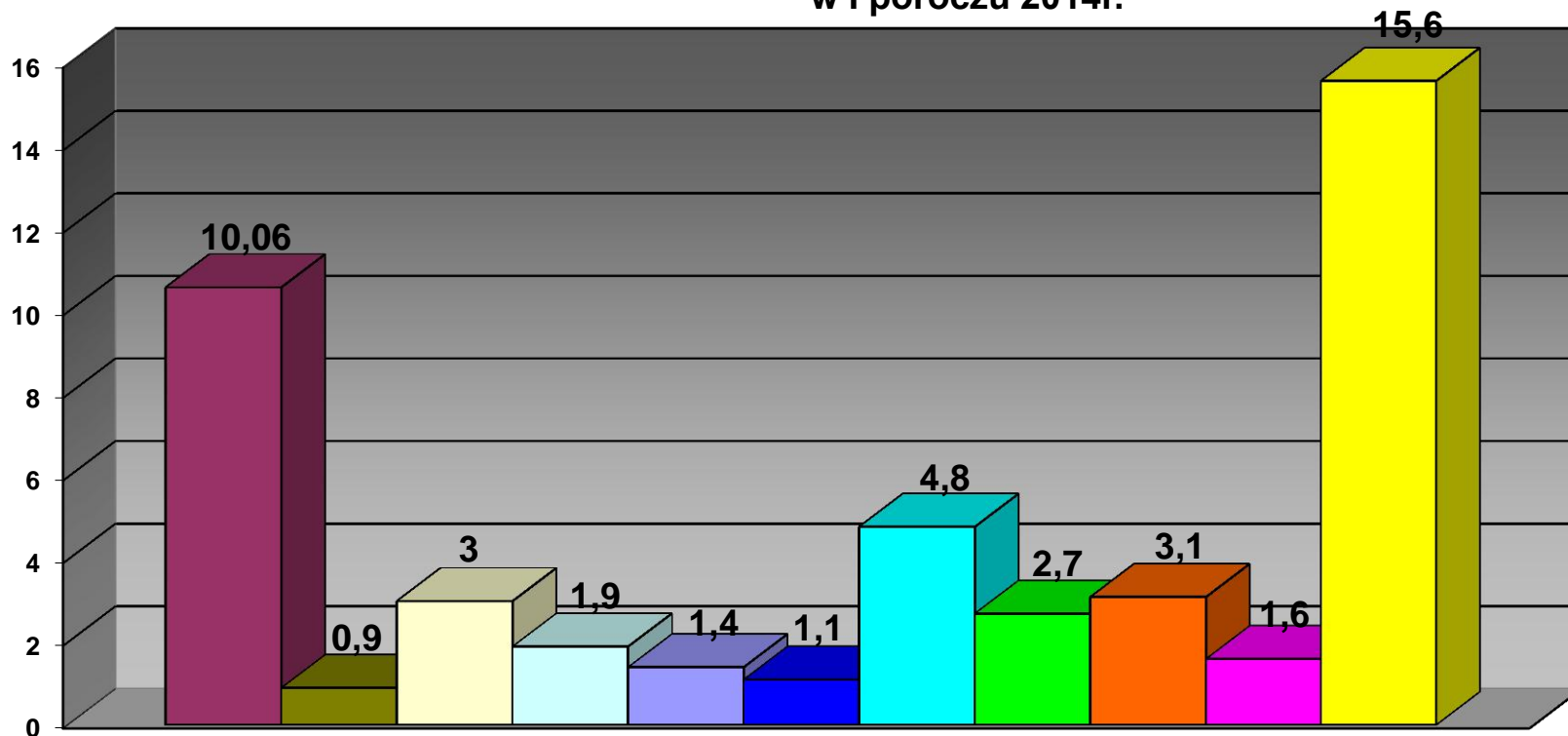
Przyczyn takiej sytuacji upatrywać należy w postępującej pauperyzacji ludności, zwłaszcza zamieszkującej tereny wiejskie powiatu. Osoby te charakteryzują się małą mobilnością, brakiem chęci do zmian, brakiem wiary w „lepszą przyszłość”. Osoby te nie mają potrzeby podnoszenia własnych kwalifikacji, przeważnie legitymują się wykształceniem podstawowym.

Wykres nr 2. Odsetek osób bezrobotnych w Powiecie Górowskim wg. zawodów w I półroczu 2013 roku

■ Sprzedawca	■ sprzątaczką	■ technik ekonomista
■ kucharz	■ mechanik sam. osobowych	■ technik rolnik
■ ślusarz	■ krawiec	■ murarz
■ technik mechanik	■ bez zawodu	

Wykres nr 3. Odsetek osób bezrobotnych w Powiecie Górowskim wg. zawodów w I półroczu 2014r.

■ sprzedawca	■ sprzątaczką
□ asystent ekonomiczny(technik ekonomista)	□ kucharz
■ mechanik sam. osobowych	■ technik rolnik
■ ślusarz	■ krawiec
■ murarz	■ technik mechanik
■ bez zawodu	

ROZDZIAŁ II

ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW / SPECJALNOŚCI

Oferty zatrudnienia zgłaszane do Powiatowego Urzędu Pracy stanowią tylko część zapotrzebowania pojawiającego się na rynku pracy. Pomimo podejmowanych działań skierowanych do Pracodawców, nie wszystkie wolne miejsca pracy trafiają do Urzędu. Pracodawcy często zgłaszają oferty mało atrakcyjne, trudne do zrealizowania.

Strukturę zgłaszanych ofert pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Górze obrazuje tabela 2

Tabela 2. Oferty pracy zgłaszane do PUP w Górze według zawodów.

Lp.	Nazwa zawodu i specjalności	Liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2013r.	Liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2014r.
1.	Robotnik gospodarczy	46	56
2.	Technik prac biurowych	37	46
3.	Sprzedawca	16	42
4.	Opiekun osoby starszej	2	53
5.	Szwaczka	17	0
6.	Pomocniczy robotnik polowy	94	20
7.	Robotnik budowlany	13	14

8.	Kierowca samochodu ciężarowego	9	16
9.	Pomocniczy robotnik leśny	6	7
10.	Przedstawiciel handlowy	1	10
11.	Technik administracji	43	41
12.	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	11	38
13.	Stolarz	3	11
14.	Sprzątaczką biurową	14	7
15.	Pozostali pracownicy przy pracach prostych w przemyśle	0	153
16.	Robotnik magazynowy	11	17

Ogółem w I półroczu 2013 roku do PUP w Górze wpłynęło 700 ofert pracy, w tym samym okresie 2014 roku wpłynęło 905 ofert, zanotowano więc wzrost zgłaszanych ofert pracy, tj. o 205 ofert.

Najwięcej ofert pracy przeznaczonych było dla pozostałych pracowników przy pracach prostych w przemyśle – 153, tj. 16,1% ogółu zgłoszonych w I półroczu 2014r. ofert, wzrosła liczba ofert przeznaczonych dla:

- technika prac biurowych: z 37 w I półroczu 2013r. do 46 ofert w I półroczu 2014r.
- sprzedawców: z 16 w półroczu 2013r. do 42 ofert w I półroczu 2014r.

- opiekunów osoby starszej: z 2 ofert w I półroczu 2013r. do 53 ofert w I półroczu 2014r.
- pozostałych pracowników przy pracach prostych: z 11 ofert w I półroczu 2013r. do 38 ofert w I półroczu 2014r.

Analiza ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Górze wskazuje na fakt, iż mimo deficytu podaży siły roboczej w znaczącej liczbie zawodów, nie wszystkie oferty są w pełni realizowane. Wynika to głównie z braku dopasowania wymogów zgłaszanych ofert pracy do rzeczywistego poziomu i rodzaju kwalifikacji zawodowych posiadanych przez osoby bezrobotne. Duża liczba bezrobotnych posiada kwalifikacje zdezaktualizowane i nieodpowiadające nowoczesnym standardom rynku pracy.

Z rankingu zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w PUP w Górze w I półroczu 2014 roku ze względu na **wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy** według dużych grup zawodów, najwyższy wskaźnik notuje się wśród:

- 1) kierowników do spraw produkcji i usług,
- 2) robotników pomocniczych w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie,
- 3) kierowników do spraw zarządzania i handlu,
- 4) średniego personelu z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewni,
- 5) sekretarek, operatorów urządzeń biurowych i pokrewnych,
- 6) pracowników pomocniczych przygotowujących posiłki,
- 7) ładowaczy nieczystości i innych pracowników przy pracach prostych,
- 8) robotników pomocniczych w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie,
- 9) pracowników do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej,
- 10) pracowników opieki osobistej i pokrewni.

Natomiast **najmniejsze szanse na uzyskanie oferty pracy** mają:

- 1) rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- 2) specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury,
- 3) specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- 4) rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni,
- 5) rolnicy produkcji towarowej,
- 6) średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych,
- 7) specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych,
- 8) specjaliści nauczania i wychowania,
- 9) elektrycy i elektronicy,
- 10) robotnicy w przemyśle spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni.

Poziom analizowanych wskaźników wynika między innymi ze specyfiki powiatu. Jest to powiat typowo rolniczy z niewielką ilością zakładów produkcyjnych na bazie lokalnego rolnictwa. Pozostałe to małe, najczęściej rodzinne firmy usługowe i handlowe o niewielkich możliwościach rozwoju, a tym samym tworzenia miejsc pracy.

Nakreślona sytuacja stanowi jeden z głównych czynników wpływających na utrzymujący się stale duży udział osób długotrwale bezrobotnych w strukturze bezrobocia na przestrzeni ostatnich lat.

W rankingu zawodów generujących długotrwale bezrobocie w I połowie 2014r. największym ryzykiem obarczeni byli:

- 1) pozostali pracownicy obsługi biura,
- 2) robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie,
- 3) pracownicy obsługi klienta,
- 4) monterzy,
- 5) leśnicy i rybacy,

- 6) pomoce domowe i sprzątaczkę,
- 7) sprzedawcy i pokrewni,
- 8) robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie,
- 9) rolnicy produkcji towarowej,
- 10) średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewni.

Na koniec I półrocza 2014r. w ewidencji pozostawało 1.310 osób tj. 45,2% osób poszukujących pracy powyżej 12 miesięcy , w tym samym okresie 2013r. długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych było 1.277 osób tj. 39,8% ogółu osób bezrobotnych w Powiecie Górowskim.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie jest to stosunek zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy według stanu na koniec danego okresu sprawozdawczego do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie według stanu na koniec tego samego okresu.

Na podstawie wielkości tego wskaźnika można określić udział poszczególnych zawodów w procesie generowania długotrwałego bezrobocia.

Najniższy wskaźnik generowania długotrwałego bezrobocia występuje w grupie:

1. kierowników do spraw zarządzania i handlu,
2. kierowników do spraw produkcji i usług,
3. rolników i rybaków pracujących na własne potrzeby,
4. specjalistów do spraw zdrowia,

5. specjalistów nauk fizycznych, matematycznych i technicznych,
6. specjalistów nauczania i wychowania,
7. pracowników do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej,
8. techników informatyków,
9. pracowników usług ochrony,
10. pracowników pomocniczych przygotowujących posiłki,

wynika to z niewielkiej liczby osób zarejestrowanych we wspomnianych grupach zawodów.

Długi okres pozostawania bez pracy zmniejsza szansę ponownego zatrudnienia.

Główną przyczyną takiego stanu jest dezaktualizacja posiadanych kwalifikacji, która powoduje konieczność doksztalcania bądź zmiany kwalifikacji.

Długotrwałe bezrobocie powoduje także konsekwencje społeczno-ekonomiczne, wywołuje zniechęcenie i osłabienie motywacji w poszukiwaniu pracy.

ROZDZIAŁ III

ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE GÓROWSKIM

W celu przeprowadzenia analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy zdefiniować w/w pojęcia.

Przez **zawód deficytowy** rozumiemy zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast **zawód nadwyżkowy** to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Na terenie Powiatu Górowskiego do najbardziej **deficytowych zawodów** zaliczyć należy (analiza dużych grup zawodów):

- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie – w ramach tej grupy najbardziej deficytowa okazała się specjalność:
 - pomocniczy robotnik polowy
 - pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt
 - pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni
 - pomocniczy robotnik leśny
- średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny - najbardziej deficytowym zawodem w tej grupie jest:
 - sekretarka notarialna,
 - sekretarka w kancelarii prawnej,
 - opiekun osoby starszej,
 - opiekun w domu pomocy społecznej,
 - opiekunka środowiskowa,
 - pracownik socjalny,
 - fotograf,

- florysta,
- plastyk,
- bibliotekarz,
- animator kultury
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – najbardziej deficytowy zawód to:
 - kopacz
 - meliorant
 - robotnik drogowy
 - robotnik budowlany
 - pakowacz
 - konserwator części
 - pomoc krawiecka
 - pomocnik ciastkarza
 - pomocnik mechanika
 - pomocnik mleczarski
 - sortowacz
 - robotnik magazynowy
 - pracownik rozkładający towar na półkach
- ładowcze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych - najbardziej deficytowym zawodem w tej grupie jest:
 - ładowacz nieczystości stałych
 - sortowacz surowców wtórnych
 - robotnik placowy
 - pracownik prac dorywczych
 - dozorca
 - woźny
 - pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani

- pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki - najbardziej deficytowym zawodem w tej grupie jest:
 - pomoc kuchenna
- sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni - najbardziej deficytowym zawodem w tej grupie jest:
 - technik prac biurowych
 - sekretarka
 - maszynistka
- pozostali pracownicy obsługi biura - najbardziej deficytowym zawodem w tej grupie jest:
 - pomocnik biblioteczny
 - technik archiwista
- pracownicy opieki osobistej i pokrewni – w ramach tej grupy najbardziej deficytowe okazały się specjalności:
 - opiekunka dziecięca domowa
 - opiekun medyczny
 - opiekunka domowa
 - pomoc apteczna
- pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej- najbardziej deficytowym zawodem w tej grupie jest:
 - asystent do spraw księgowości
 - fakturzystka
 - technik rachunkowości
 - magazynier

Do **zawodów nadwyżkowych** w dużej grupie zawodów należą:

- specjaliści nauczania i wychowania - najbardziej deficytowym zawodem w tej grupie jest:
 - nauczyciel języka angielskiego
 - nauczyciel języka niemieckiego
 - nauczyciel wychowania fizycznego
 - nauczyciel fizyki
 - nauczyciel religii
 - nauczyciel przedszkola
 - pedagog szkolny
 - nauczyciel logopeda

- robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – deficytowy zawód to:
 - rzeźnik – wędliniarz
 - ubojowy
 - cukiernik
 - piekarz
 - stolarz
 - pilarz
 - krawiec
 - krojczy
 - szwaczka
 - tapicer

- robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – najbardziej deficytowym zawodem w tej grupie jest:
 - spawacz metodą MIG
 - spawacz metodą MAG

- spawacz metodą TIG
- blacharz samochodowy
- ślusarz
- ślusarz narzędziowy
- frezer
- tokarz w metalu
- mechanik samochodów osobowych
- mechanik samochodów ciężarowych
- robotnicy budowlani i pokrewni – w ramach tej grupy największą nadwyżkowością charakteryzuje się:
 - murarz
 - konserwator budynków
 - kamieniarz
 - betoniarz
 - betoniarz – zbrojarz
 - zbrojarz
 - stolarz budowlany
 - dekarz
 - tynkarz
 - hydraulik
 - monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody
 - lakiernik samochodowy
- sprzedawcy i pokrewni – w ramach tej grupy największą nadwyżkowością charakteryzuje się:
 - sprzedawca
 - sprzedawca w stacji paliw
 - bukieciarz
 - kioskarz
 - technik handlowiec

- sprzedawca w branży mięsnej
- sprzedawca w branży przemysłowej
- sprzedawca w branży spożywczej
- kasjer handlowy
- akwizytor
- telemarketer
- doradca klienta

WNIOSKI

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

* Zawodami generującymi największe bezrobocie jest sprzedawca, ślusarz oraz osoby bez zawodu (w grupie tej są osoby z wykształceniem ogólnokształcącym, gimnazjalnym i niższym).

* Największy wskaźnik szansy uzyskania oferty wśród dużych grup zawodów notuje się wśród: kierowników do spraw produkcji i usług, robotników pomocniczych w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie, kierowników do spraw zarządzania i handlu, średniego personelu z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewni natomiast mniejsze szanse uzyskania oferty mają: rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby, specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury, specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych, rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni.

* W rankingu zawodów generujących długotrwałe bezrobocie największym ryzykiem obarczeni są: pozostali pracownicy obsługi biura, robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie, pracownicy obsługi klienta natomiast najniższy wskaźnik generowania długotrwałego bezrobocia występuje w grupie: kierowników do spraw zarządzania i handlu, kierowników do spraw produkcji i usług, rolników i rybaków pracujących na własne potrzeby, specjalistów do spraw zdrowia.

* Do najbardziej deficytowych specjalności zaliczyć należy: pomocniczy robotnik polowy, pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt, pomocniczy robotnik leśny, opiekun osoby starszej, bibliotekarz, kopacz, meliorant, robotnik drogowy, robotnik budowlany, pomoc krawiecka, robotnik magazynowy.

* Do zawodów nadwyżkowych według specjalności należą: nauczyciel języka angielskiego, nauczyciel wychowania fizycznego, nauczyciel przedszkola, pedagog szkolny, rzeźnik – wędliniarz, ubojowy, cukiernik, piekarz, pilarz, krawiec, tapicer, betoniarz, zbrojarz, technik handlowiec.

Wybór ścieżki kariery zawodowej, przed którym stają osoby młode wymaga podjęcia decyzji o kierunku kształcenia szkolnego. Decyzja ta powinna opierać się z jednej strony o predyspozycje i cechy osobowościowe, z drugiej natomiast o informacje płynące z lokalnego rynku pracy. Analiza lokalnego rynku pracy powinna dostarczać informacji na temat obecnego i przyszłego zapotrzebowania rynku pracy na poszczególne zawody. Dokonując świadomego wyboru kierunku kształcenia w zawodzie deficytowym, uczeń może w istotny sposób poprawić swoją pozycję na lokalnym rynku pracy poprzez zwiększenie prawdopodobieństwa znalezienia i utrzymania pracy w dłuższej perspektywie.

Wyniki monitoringu popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodów i specjalności dostarczają informacji o zawodach najbardziej poszukiwanych przez pracodawców oraz takich, na które nie ma zapotrzebowania lub na które istnieje jedynie śladowy popyt. Dane te służą ponadto poprawie jakości usług świadczonych przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe. Monitoring dostarcza informacji niezbędnych dla optymalizacji programu szkoleń, poprzez dostosowanie ich tematyki i zakresu do potrzeb płynących z rynku pracy.